

שליט עיראק סדאם חוסיין (מימין) ושליט סוריה חאפז אל-אסד (שמאל) ליד שולחן הוועידה (באמצע, נציג סודאן)

במלים נרגשות, שהשפיעו על כל הנוכחים, קבע כי איראן מסכנת עכשיו את עצם ביטחוננו וציבי יונו של העולם הערבי.

הכל הבינו היטב למה הוא מתכוון. איראן מייצאת את המהפכה האיסלאמית המקורנית (פונדמנטליסטית), הן במהדרה השעיית, הן במהדרה הסונית.

מהפכה זו מסכנת את כל המישטרים ערביים — החל במישטר השמרני הדי תי בסעודיה וכלה אף במישטר החילוני לאסד, בעליבריתו של חומייני.

חוסיין היה מן הראשונים שתמכו בלי הסתיי גות בעיראק. כמעט כל ההספקה המילחמתית זורמת לעיראק דרך נמל עקבה. ההזרות הגמורה עם המישטר העיראקי (אותו המישטר שאבותיו רצחו את בן־דודו של חוסיין, והפיל את שילטון מישפחתו האשמיית בבגדאד) עורה לחוסיין להגיע אל מרכז הבימה הערבית.

השפעתו היתה כה רבה עד כי הכריח את אסד לחתום על ההחלטות שגיננו את איראן, ולעשות מחווה של התפייסות עם אויבו, סדאם חוסיין העיראקי.

עצם העובדה שהשניים ישבו ליד השולחן, כמעט זה לצד זה, היתה הישג גדול למדי.

(ועיתונאי אמריקאי סיפר שכאשר הגיע אסד אל שולחן הוועידה, ישב בטעות במושב שהיה שמור לסדאם חוסיין. סדאם הסתכל באסד, חייד ואמר: "אתה זקן מדי! אתה כבר לא מסוגל לקרוא" השניים התחילו לשוחח, כשלווה וברוח ידידותית, בנוכחותם של כמה מראשיהמדינות הערביות.)

ניצחון גדול שני היה טמון בהחלטה שאיפשרה לכל המדינות הערביות לחדש את יחסיהן עם מצריים, אף שמצריים לא ביקשה זאת רשמית, ולא שינתה את עמדתה בהואיזה.

מיד לאחר מכן הלכו מרוקו, עיראק סעודיה ונסיכויות הנפט אחרי ירדן, וחידשו את היחסים עם מצריים. אין ספק שרוב המדינות הערביות האחרות ילכו בעיקבותיהן.

יתכן כי הניצחון העיקרי של חוסיין היה טמון בגישה הכללית ששררה בוועידה. היא היתה עניינית. לא עוד מליצות נבובות ומילים גבוהות, כי אם התמודדות עם המציאות כמות שהיא. זוהי רוחו של חוסיין עצמו. הוא כונן בארצו מישטר סביר, דיקטטורה מתונה שבה המישטרה קיימת בכל מקום, אך אינה בולטת ואינה מפריעה למהלך החיים התקין. חלק גדול ממאמצי המישטר מוקדשים לפיתוח ולשיפור רמת החייה. רוח זו שולטת עכשיו ברבות מן המדינות הערביות.

לכן עסקה הפיסגה בעובדות.

● **עובדה א':** יש מילחמה בין עיראק ואיראן, והיא מסכנת את העולם הערבי. צריכים להכריח את איראן לסיים אותה.

● **עובדה ב':** מצריים קיימת, והיא חשובה. לעולם הערבי. זה מגוודר להתעלם ממנה. צריכים להחזירה לחיק המישפחה.

● **עובדה ג':** יש טרגדיה בלבנון, אך אין מה לעשות. עד שהלבנונים עצמם יחליטו שהם רוצים להיות אומה נורמלית.

● **עובדה ד':** (לפי סדר ההזכרה) צריכים להתקדם לקראת פיתרון הביעיה הישראלית ערבית, אך זה יכול להיעשות רק בוועידה (המשך בעמוד 35)

כלבר. המלך לא יצא מגידרו כדי לעשות מחווה למענו, אך התייחס אליו באופן קורקטי. הוא חיבק ונישק אותו, כמו את כל באייהוועידה.

אפשר לתרגם את עמדתו כד: אש"ף הוא עובדה. הוא נמצא על המפה. אני לא צריך לאהוב אותו, כשם שאיני צריך לאהוב את אסד, או את עבד־אליסלאם ג'הולוד, סגנו של מועמר קדאפי. מכיוון שהוא עובדה פוליטית, אני צריך להתחשב בו.

מבחינה זו היתה הפיסגה ניצחון

הרבר אפשרי במיסגרת של ועידה, שבה ישתתפו כל הצדדים הנוגעים לסיכסוך.

לכן גם החליטו כל המדינות שהאחד שאש"ף צריך להיות מוזמן לוועידה. אף אחת לא תזוז בלי הסכמת אש"ף. ההבשר של אש"ף דרוש לכל הסדר.

לכן חזרה הוועידה כולה והכירה באש"ף כב.נציג החוקי הבילעדי של העם הפלסטיני — וגם המלך, שלא הסתיר את מורתרוחו מאש"ף, חזר על כך. במסיבת העיתונאים שלאחר סיום

נוצרה שכנות בין ירדן ומצריים, שגם בה מישטר חילוני, אך לא רדיקלי.

במרחק קטן מירדן שוכנת לבנון, ובה כל הגוונים, החל בחיוב־אללה האיסלאמי הפרו־איראני וכלה במארונים האדוקים הפרמערביים. כל ההשפעות האלה זורמות אל תוך ירדן. ירדן מעכלת את כולן, ממתנת אותן, יוצרת סינתיזה בין כולן. הן שוכנות בה יחדיו, בשלום יחסי.

למשל: פליטים עיראקים, שגורשו מארצם כאשר הופל המישטר ההאשמי שם, גרים בירדן לצד עיראקים, חסידי המישטר הנוכחי.

כל זה יוצר צורך פנימי לשמור על איזון גמור בין כל ההשפעות. אין ירדן יכולה לריב יותר מדי אף עם אחת משני כנותיה.

כשהיא מתקרבת לשכנה אחת היום, היא צריכה להתקרב ליריבתה של אותה שכנה מחר. כמו לולין גאנני, חייב המלך להחזיק באוויר את כל הכדורים, מבלי להפיל אף אחד מהם.

אין המלך יכול לריב עם סעודיה השמרנית, המעניקה לו סיוע כלכלי נדיב, וגם לא עם יריבתה סוריה, שהשכנה הדינאמית בצפון. אין הוא יכול לריב עם אש"ף, בגלל הקשר ההדוק בין תושביהגרה והפלסטינים שבתוך הממלכה עצמה. אין הוא יכול גם להתקרב אליהם יותר מדי, פן ירגיז את אסד הסורי. כשהוא תומך בעיראק של סדאם חוסיין, הוא צריך לפייס בו זמנית את סוריה של אסד. הוא מודע לצורך למנוע התפשטות ישראלית מיוחדת, על־ידי פיוס המדינה הציגונית, מבלי להרגיז את האחרים. המסקנה: לא תיתכן תזווה מברעת של המלך לשום כיוון שהוא. כל תזווה שלו היא קטנה וזמנית, ותוביל כעבור זמן־מה לתזווה בכיוון הנגדי.

נשיקות בלי אהבה

והי תורת־החיים של הממלכה האשמיית, וחוסיין איבן־סלאל הוא רביאמן בהגשמת תורה זו.

הוא יכול להבטיח הרים וגבעות לשימיון פרס, כדי להרגיע את ישראל, אך אין הוא מעלה כלל על דעתו לעשות מעשה שחורג מן הקו־סנוס הערבי, ושלא יהיה נסבל על־ידי שכניו האחרים. אין הוא יכול לעשות מעשה מהפכני כמו אנוור אל־סאראת, ששלט לבטח במדינה גדולה, ושלא היה תלוי באיש משכניו. קמפ־דייוויד ירדני שישט אינו אפשי־רי.

במאמץ של שנות־דור הצליח המלך לחזור משטח־ההפקר, שמחוץ לקונסנוס הערבי, אל מרכזו. אין הוא חולם לעשות מעשה כלשהו שיסכן את מעמדו שם.

מבאן: המלך מעוניין, אולי יותר מכל שליט ערבי אחר, באחדות ערבית. הוא לא יעשה דבר אלא במיסגרת אחדות זו. כדי להתקדם בעניין הישראלי־ערבי למשל, הוא יפעל כדי להביא לתזווה של הקדילה הערבית כולה, ולא יפעל בלעדי דיה.

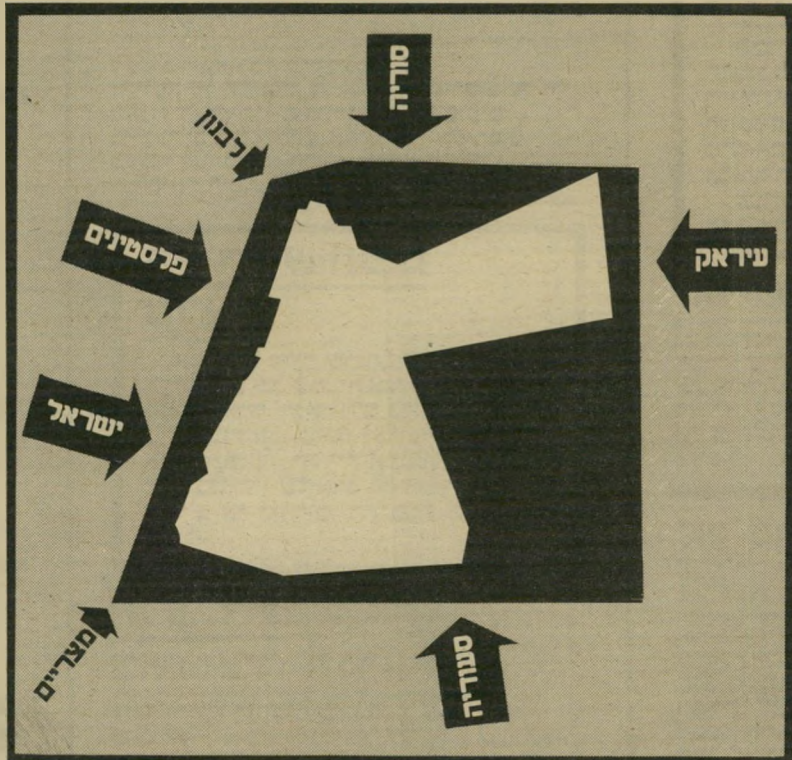
הרבר ניכר היטב בהחלטותיה של ועידת־הפיסגה בעניין הישראלי. הכל הסכימו לכינוס ועידה בינלאומית. זהו צורך ערבי. כי שום ערבי אינו יכול להתקדם לקראת שלום עם ישראל, אלא כאשר שאר הערכים מתקרבים יחד איתו.

דוקא בגלל הישגו הגדול של חוסיין

מתה, האוכציה הירדנית" באופן סופי

לערפאת. הוכר מחדש בעובדה שי אש"ף נמצא על המפה. הוא ישב עם המלכים והנשיאים, מאחורי השלט "פלסטיני", ליד ריגולונו הלאומי. אולם

הוועידה, כשנשאל על כך, עצר המלך בדרכו, חייד, ואמר: כמה פעמים צריכים לחזור על זה? אנחנו מכירים באש"ף כנציג החוקי הבילעדי של העם הפלסטיני". הוא אמר את הדברים

תורת־ירדן בצורת שירטוט על נבי מפית במיסגרה

הוא לא היה הרמות הבולטת בוועידה. העניין הפלסטיני לא עמד במרכז.

אתה זקן מדי!

■ **זו היתה, אולי, הישג של חוסיין. הוא העמיד במרכז הוועידה את העניין המעסיק את העולם הערבי: מילחמת איראן־עיראק.**

בהדגשה, כמי שחוזר על טכסט מקודש בפעם המיידית־עכמה.

היו חיכוכים בין חוסיין וערפאת במהלך הוועידה. המלך לא קיבל את ערפאת בנמל־התעופה. הוא קיבל רק את המלכים והנשיאים, והשאיר לחייו ולראשממשלתו לקבל את הנציגים הפחות־מרוממים. ערפאת, כיו"ר הוועד־הפועל של אש"ף, יושב על תקן של ראשממשלה